

ЗЕЛЕНІ БАЛКОНИ, ЯК НАПРЯМ У ФІТОДИЗАЙНІ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ОЗЕЛЕНЕННЯ

Вячеслав Курепін

Миколаївський національний аграрний університет

kypins@ukr.net

Зелені балкони - один із напрямків у фітодизайні в Україні тільки починає набирати обертів у порівнянні з європейськими країнами. Ландшафтний дизайн міського балкону - чудова альтернатива великому саду. Звичай, можна використовувати балкон як гараж для велосипеда, додаткову шафу, склад для непотрібних речей тощо. З іншого боку, є чудова можливість доторкнутися до природи на власному балконі, використовуючи невеликий простір для невеликого садочка. Це найкраща можливість покращити життя кожного з нас [1].

На невеликому балконному просторі не повинно бути жодних обмежень, треба недоліки перетворити на переваги, а будь-яку площу та тип балкона цікаво обіграти та зробити справжню оазу. Але створити справжню оазу не так уж і легко, необхіден проєкт зеленого балкона. Розглянемо деякі поради, які треба враховувати створюючи фітодизайн балкону.

Перший крок - планування простору балкону: необхідно визначитися скільки людина буде щодня відвідувати балкон; чи будуть відвідувати балкон малі діти; які кліматичні умови в місті (вітер, вологість тощо). Має значення також розташування будинку, центральні вулиці (забруднення).

Другий крок - визначення форми та простору який буде задіяний під сад. Це може бути кілька діжок, або «зелена» стіна, або весь простір балкона. Наголошуємо, балкон - інженерна споруда, не перевантажуйте її надто сильно. Найвдаліший варіант для вузьких балконів, це згладжування кутів за допомогою округлих конструкцій, та і елементи декору у міні-садку будуть незайвими: яскраві кольори, цікаві форми і структури. Важливо поєднати наповнення балкону з простором усередині квартири.

Маленька площа балкону – не проблема. При правильному плануванні можна зі смаком озеленити навіть мінімальну площу [2]. На так званих французьких балконах, де площі практично немає, раціонально використовують контейнерні композиції.

Третій крок - вибір квітів та рослин - рослини повинні внести різноманітність та фарби у ваш міні-сад. Квіти повинні цвісти весь час. Рослини треба обирати невеликі та повільно зростаючі (карликові форми відомих культур). Намагайтеся ефективно використовувати контейнери, які містять рослини. В одному контейнері можна розмістити кілька рослин; враховується також їхня зональність.

До використання виносних контейнерів треба ставитися відповідально, головне надійність кріплень, особливо виносних (за межами балкона, вікна). Це питання безпеки перехожих. Треба звернути увагу та продумати

водовідведення (пролив води при поливі на нижчі поверхи, зрозуміло, небажаний).

Краще на балконі організувати налаштований автоматичний полив рослин. Якщо це витратно, необхідно зробити ставку на великі контейнери та використовувати мульчування тріскою

На балконах з інсоляцією треба використовувати ярусність, це рятівне рішення. Не завадить і використання ліан як куліс (штори) першого ярусу озеленення. Такі балкони привертають увагу та приносять гарний настрій.

Балкон можна прикрасити не лише квітами, а й травами. Вибирати квіти необхідно з урахуванням регіональних кліматичних особливостей та забруднення навколишнього середовища [3]. В центрі великого міста та промислових зонах навряд можна на відкритих балконах вирощувати кулінарні трави. Такі продукти не будуть екологічно чистими [4].

Якщо балкон не виходить на завантажену транспортом вулицю, то влітку, а в деяких зонах і навесні та ранньою осінню, можна виростити: петрушку, м'яту, салат, часник, цибулю, вербену, мелісу, бергамот, розмарин тощо. Можна також прикрасити балкон декоративними травами, тобто травами, які не вживаються. Балкони прикрашають і квітами, вирощеними самостійно, а також придбаними квітами з магазинів, що вже квітнуть. Такі квіти продаються в одноразових кашпо. Квіти, що найчастіше зустрічаються, висаджуються на балконах, це: петунія, герань, настурція, фуксія, горошок декоративний тощо.

Трави також треба вибирати залежно від кліматичних зон. Для півночі більше підійдуть осоки різних видів, фаларис, вівець, луговик, лисохвіст. Для південних районів - різні злаки: кортадерія, канарковий, ковила, міскантус, просо тощо. Добре виглядає поєднання високих, середніх та низьких трав. Красивим є поєднання декоративних трав з багаторічними рослинами: веронікою, ломикаменю, шавлія діброва тощо. Не можна забувати і про кучеряві рослини: лимонник, декоративний виноград, квасоль кучерява, запашний горошок, хміль, які можуть забезпечити тінь і приватність, якщо балкон добре проглядається.

Є ще два дуже привабливих напрямку використання зеленого балкону [5]. Крім простого використання квітів і трав, балкон можна «засіяти» пряними травами, такими як: базилік, котяча м'ята, ромашка, часник, кінза, кріп, лаванда, петрушка, розмарин, естрагон, чебрець тощо.

Широке поле для діяльності на балконі, це плодові культури. Садову суниця при правильному вирощуванні створить ефект каскаду і порадує смачними ягодами. Лохина успішно вирощується на тіньових балконах. Рекомендовано її висаджування разом з рододендроном, вересом та гортензією в один контейнер.

Треба експериментувати з карликовими сортами плодових дерев та чагарників. Наприклад з червоною та чорною смородиною, персиками тощо. Зауважимо, йдеться річ про спеціальні контейнерні сорти, причому на таких же карликових підщепах.

Доречи, для балконів не виняток тропічні плодові рослини, такі як: папайя, банан, інжир, лічі, фейхоа, карамболь тощо. Їх реально можна вирощувати, але мають бути оранжерейні умови. Такого досягають лише в закритих лоджіях, організувавши спеціальну систему зволоження та додаткове освітлення. На закритих лоджіях, за умови зимівлі до +10 градусів, можна вирощувати і інжир та цитрусові.

Отже, для озеленення балконів немає жодних обмежень: ні за площею, ні за стороною будинку. Все впирається лише у бажання озеленити простір довкола себе. Для цього не треба бути професіоналом у фітодизайні. Балкони, прикрашені квітами, міні-огородиками та оранжереями, приємні своїм господарям і прикрашають навіть звичайнісінький будинок зовні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Курепін В. М., Іваненко В. С. Екологія та війна, погляд через минуле у майбутнє, глобальні виклики, загрози // *Ekologia i racjonalne zarządzanie przyrodą: edukacja, nauka i praktyka* [Zasób elektroniczny]: materiały z międzynarodowej konferencji naukowo-praktycznej (Łomża – Żytomierz, 15.11.2023 r.). Łomża : MANS w Łomży, 2023. С. 265-275. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/16200>.

2. Юрченко К. Д. Покращення стану навколишнього середовища: концепція життєвого циклу. Екологічні та соціальні аспекти розвитку економіки в умовах євроінтеграції : матеріали Х Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 23-25 жовтня 2024 р.). Миколаїв : МНАУ, 2024. С. 172-175. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/18923>.

3. Іваненко В. С. Зміна клімату: причини та наслідки // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості: матеріали доповідей за результатами проведеного спільного «круглого столу» обліково-фінансовий факультет, інженерно-енергетичний факультет, м. Миколаїв, 9 грудня, 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 45-48. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/10685>.

4.. Лазіс М. І. Позитивні тенденції до цінування здоров'я та благополуччя персоналу. OSHAgro – 2024 : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 30 вересня 2024 року). Київ : МОН України, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Науково-виробничий журнал «Охорона праці», Європейське співтовариство з охорони, 2024. С. 207-209. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/18907>.

5. Ivanenko V. Technological load on the natural environment of the Mykolaiv region: problems, solution ways. Науково-практична конференція, присвячена Всесвітньому метеорологічному дню «На варті кліматичних дій» та Всесвітньому дню водних ресурсів «Вода для миру» (м. Київ, 22-23 березня 2024 р.). Київ, 2024. С. 146-148. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/18868>.